

V inovacích výuky musíme být efektivnější a rychlejší

6.1.2025 - | Vysoká škola chemicko-technologická v Praze

Rektorem jste od ledna 2024. Jaký byl váš první rok ve funkci?

Zajímavý, dynamický, plný hledání, zda zaběhlé procesy opravdu plní funkce, které mají. A pokud ano, zda nás i v budoucnu udrží mezi nejlepšími českými univerzitami, kam VŠCHT dlouhodobě patří.

Na co jste při hledání přišel?

Že nesmíme usnout na vavřínech. Hodně věcí u nás funguje výborně, ale konkurence letí kupředu a nám na VŠCHT občas chybí rychlá implementace nových přístupů. Proto jsem hodně dbal a dbát i nadále v maximální možné míře budu na projektové řízení vhodných agend, kdy se spojí do týmu lidé z různých oddělení s jasnými kompetencemi, úkoly a termíny.

Za zásadní považuji také péči o dobrou vnitřní komunikaci. Myslím, že se velmi osvědčuje model zapojení děkanů do strategického řízení univerzity. Efektivní jsou i jednání kolegia rektora, v závěrečné fázi je analýza činnosti rektorátních pracovišť, která proběhla bez negativních emocí a přináší zajímavé podněty do dalšího roku.

Jaké?

Především se ukázalo, že drtivá většina aktivit je přijímána fakultami kladně. Identifikované problémy se často netýkají kvality, ale rychlosti provedení. A optimalizovat výkon činnosti je řádově snazší než řešit potíže s nekvalitní prací. Z hodnocení dále jednoznačně vyplynulo, že budeme muset zlepšit vzájemnou informovanost, protože o některých agendách rektorátu fakulty nemají přehled, případně nevědí, k čemu jsou jim dobré.

Na čem panuje všeobecná shoda, je nutnost reformy fungování projektového centra. Prioritně potřebujeme posílit právní oddělení, což už se děje. Dalším úkolem je vytvořit nový koncept celoživotního vzdělávání, zprůhlednit funkce Oddělení hodnocení kvality a jasně definovat/oddělit kompetence Výpočetního centra a Centra informačních služeb. Témat ke zlepšení je samozřejmě víc. Každý vedoucí rektorátního pracoviště dostal k dispozici detailní hodnocení včetně komentářů. Vedoucí nyní s prorektory a kvestorkou pracují na návrzích konkrétních opatření, které s nimi následně proberu na individuálních jednáních. Rád bych každopádně vyzdvihl velkou otevřenost ze strany rektorátních pracovišť. Svou činnost nepopsali jen formálně, ale opravdu realisticky i s neformálními komentáři. Podobně otevřeně se k hodnocení postavila i vedení všech fakult. Nikdo nebral tuto analýzu, která se tu 20 let nedělala, jako nutné zlo, ale jako příležitost dělat svou práci pro VŠCHT lépe. To mě opravdu těší.

Co dalšího se během vašeho prvního roku v rektorském křesle podařilo?

Dokázali jsme, alespoň částečně, posílit mzdy našich zaměstnanců. Spolu s tím jsme navýšili doktorská stipendia a rozjeli ve velkém práci na systému financování doktorských studií od roku 2025, což bude pro naši školu zásadní změna. Díky prorektorce Rumlové a jejímu týmu se otevřela Kancelář doktorského studia. Jsme těsně před historicky prvním zasedáním Průmyslové rady VŠCHT Praha. Za zásadní krok považuji zahájení externí valuace v rámci IEP-EUA, jež pomůže posílit reputaci VŠCHT v zahraničí a snad nám otevře cestu do mezinárodních univerzitních aliancí. Těší mě i silná pozice naší relativně malé a úzce specializované univerzity v rámci České konference rektorů,

kde jsme stále bráni jako etalon kvality. Za úspěch považuji i nakonec bezproblémový start poměrně velkého počtu projektů OP JAK a zisk několika excelentních výzkumných projektů.

V jakých oblastech se naopak nedaří, jak byste si představoval?

V rychlosti realizace některých změn a procesů. Ale mám zkušenost, že nastavit nové věci vždycky trvá déle, než je pak prakticky zrealizovat. Proto jsem optimistický, že to letos půjde lépe. Trápí mě také, že jsme zatím nenašli soulad mezi společným základem a specializacemi v rámci studijních programů. Jsem přesvědčen, že podíl specializačních předmětů musíme navýšit, aby byly naše programy atraktivnější pro uchazeče. Zároveň se mi nedobře čte v průzkumech mezi uchazeči o tom, že jsme na studenty v prvním semestru mnohdy přespříliš nároční, že studenti nezvládají vstřebat to kvantum informací a požadavků, které se na ně hrne. Snažím se apelovat ne na zjednodušení, ale na rozproštění výuky do dostatečně širokého časového intervalu, postupně navyšovat složitost, a tím nastavit větší „přátelskost“ základních předmětů na čele s matematikou. Opravdu není jednoduché najít obecnou shodu. V inovacích výuky musíme být efektivnější a rychlejší, aby posun k lepšímu byl viditelný již v příštím roce. Inovace ve výuce základních předmětů stojí za to podpořit i finančně.

Je něco, co vás jako dlouholetého prorektora pro strategie v pozici rektora zaskočilo?

Stále rostoucí objem všech možných a nemožných statutárních a reprezentativních povinností, které je z titulu rektora potřeba plnit, a s tím související tlak na můj kalendář. Mám ho téměř každý den zaplněný od brzkého rána do nočních hodin a nejsem úplně svým pánem, teď se určitě moji předchůdci páni rektori usmívají. Jako prorektor jsem měl mnohem větší svobodu v organizaci práce.

V listopadu proběhlo setkání vedení VŠCHT se zahraničními experty z našeho mezinárodního poradního sboru. V čem vidíte největší přínos těchto setkání?

Úvodní otukávání už jsme měli za sebou, takže diskuze byla naprosto otevřená. Zástupci univerzity přichází s konkrétními dotazy, lidé z poradního sboru otevřeně reagují a předávají zkušenosti z vlastních špičkových institucí. Hodně nám pomohli například s obsahem etického kodexu, organizací transferu technologií, nastavením Průmyslové rady nebo implementací softskills přímo do výuky. V následujícím roce využijeme jejich zkušenosti a názory při přípravě dokumentů pro národní evaluaci vědecko-výzkumné činnosti.

V rozhovoru jste opakovaně zmínil Průmyslovou radu VŠCHT Praha. Jaké budou její funkce?

Rada bude primárně sloužit jako poradní orgán rektora a děkanů. Cílem je prostřednictvím tohoto prestižního orgánu více propojit průmyslovou sféru s naší vysokou školou a být v úzkém kontaktu s průmyslem při formulaci potřeb v oblastech vzdělávání, výzkumu, transferu technologií či propagace technických oborů. Přítomnost členů řídicích orgánů úspěšných podniků v radě pro nás zase znamená, že dohodnuté principy spolupráce půjde v rámci podniku snáze a rychle realizovat. Při radě bude možné, podle potřeby, zřizovat pracovní komise s účastí specialistů, kteří budou pro členy rady připravovat odborné podklady. Cílem je pokrýt všechny oblasti zájmu, anorganickými technologiemi počínaje a potravinářstvím konče. Stálými hosty rady budou i představitelé našich zájmových ministerstev, finanční sféry a profesních svazů. Princip fungování bude podobný jako u správních rady. Rektor jmenuje členy, ale board pak jedná a schází se nezávisle na nás.

Jaké budou priority vedení univerzity pro rok 2025?

Prioritou číslo jedna bude jednoznačně spuštění nového systému financování doktorandů a nová organizace doktorského studia vyplývající z novely zákona o vysokých školách. Bez doktorandů

nemůže VŠCHT fungovat, takže jsme připraveni věnovat tomuto tématu nejvíc energie.

Sám sobě jsem uložil za úkol hledat způsoby, jak podpořit mzdovou politiku, abychom byli konkurenceschopní a uměli udržet na univerzitě kvalitní akademiky i zaměstnance, kteří dělají svou práci dobře.

Prioritou číslo tři bude najít dotační tituly pro realizaci našich ambiciózních plánů v rámci výstavby. Ve standardních rozpočtových kapitolách a fondech jsou investice naprosto nedostatečné. A najít a zajistit prostředky jinak, to je zkrátka nesmírně náročná, v dobrém smyslu lobistická, práce. Proto jsem rozhodl organizačně posílit kancelář rektora, aby se mi trochu rozvázaly ruce pro jednání mimo školu.

Dále nás čeká kromě mezinárodní evaluace IEP-EUA také klíčová národní evaluace vědecké a výzkumné činnosti MEP 2025+, z níž budou odvozeny institucionální prostředky pro VŠCHT i ostatní vysoké školy. Musíme dokončit reformu společného základu a výuky obecně. A také dobře připravit zadávací dokumentaci pro výběrové řízení na generálního projektanta výstavby nové budovy na Vítězném náměstí. Úkolů bude samozřejmě mnohem víc, ale tyto budou mít v souladu s významem slova priorita přednost před ostatními.

Jak bude vypadat rozpočet?

Konkrétní být zatím nemohu, nemáme k dispozici všechny informace o předpokládaných příjmech ze státního rozpočtu, ale vše nasvědčuje tomu, že sektor vysokých škol bude v příštím roce finančně posílen. To nám dává dobrou příležitost pokusit se i o změnu filozofie tvorby rozpočtu naší vysoké školy na příští roky. Hlavním imperativem bude udržitelnost výdajů, postavení vyrovnaného rozpočtu bez nutnosti zapojení úspor a rezerv. Při plánování proti sobě postavíme všechny reálné příjmy a všechny nezbytně nutné potřeby pro zajištění chodu univerzity. Uvidíme, kolik volných prostředků bude zbývat, a následně se konsensuálně dohodneme, kolik převedeme do rezerv a kolik bude možné uvolnit na další rozpočtová přání. Musíme se připravit na budoucí časy, kdy nám jednak vypadnou významné příjmy z operačních programů, a jednak bude nutné zajistit spolufinancování obnovy a modernizace infrastruktury v Kampusu Dejvice.

Je něco, co byste chtěl popřát lidem z VŠCHT do nového roku?

Mimo obligátního zdraví, bez kterého to prostě nejde, přeji našemu společenství studentů a zaměstnanců z VŠCHT schopnost zachovat si v uspěchané době chladnou hlavu a rozumný přístup k řešení všech problémů. Racionální pohled na svět máme koneckonců jako chemici v DNA. Také bych si moc přál, aby naše vzájemná komunikace a spolupráce zůstala i nadále otevřená, upřímná a bez postranních úmyslů. Jak dobře se na naší VŠCHT budeme cítit, se zcela určitě pozitivně projeví v pocitu uspokojení z dobře vykonané práce a dosažených studijních výsledků a v potvrzení toho, že zabývat se chemií je nejlepší činnost na světě.

<https://www.vscht.cz/popularizace/rozhovory/pospisil-v-inovacich-vyuky-musime-byt-efektivnejsi-a-rychlejsi>